

Datum : 16 oktober 2006

Dienst/sector : REG / RLO

Registratienummer : -

Nummer PS: **PS2006REG16**

Commissie : REG

Portefeuillehouder : J.P. Lokker

Titel : Vaststelling van twee provinciale subsidieregelingen, in het kader van de overdracht van het 'Programma Beheer' aan de provincies, als onderdeel van het ILG

Inhoudsopgave

Toelichting	pag.
Ontwerpbesluiten	3
Bijlage(n):	3

Inleiding

Sinds 2000 subsidieert het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit in het kader van het 'Programma beheer' het grootste deel van het natuurbeheer in Nederland door middel van een tweetal subsidieregelingen, de 'Subsidieregeling Natuurbeheer' en de 'Subsidieregeling Agrarisch Natuurbeheer'. In de onderhandelingen over het 'Investeringsbudget Landelijk Gebied' hebben het Rijk en de provincies afgesproken dat de uitvoering van het Programma Beheer een van de bevoegdheden is die per 1 januari 2007 wordt overgedragen.

Overdracht van het Programma Beheer aan de provincies op deze termijn is alleen 'beleidsarm' mogelijk. Dat wil zeggen dat de 12 provincies per 1 januari 2007 elk exact dezelfde twee regelingen moeten vaststellen die niet in betekenende mate mogen afwijken van de huidige twee regelingen van het Rijk (substantiële afwijkingen zijn alleen al niet op korte termijn mogelijk vanwege de daarvoor benodigde Brusselse instemming vanwege Europese cofinanciering). De belangrijkste sturing vanuit de provincie bestaat de eerste twee jaar uit het al dan niet openstellen van bepaalde beheerspakketten en het vaststellen van de bijbehorende subsidieplafonds. Met ingang van 1 januari 2009 is het wel mogelijk om per provincie een eigen invulling te geven, mits die valt binnen de kaders van de Europese regelgeving en b.v. is voorzien in de eventueel voor de uitvoering daarvan benodigde extra menskracht bij de Dienst Regelingen.

Toelichting Statenvoorstel

Aan Provinciale Staten,

Vervolg inleiding

Vanaf 1 januari 2007 krijgen de provincies via het ILG de regie over de financiële middelen voor de ontwikkeling van het landelijk gebied. Om deze regierol goed en volledig te kunnen vervullen is het gewenst dat de provincie ook de regie krijgt over de middelen voor het natuurbeheer, inclusief het agrarisch natuurbeheer. Daarom hebben Rijk en provincies afgesproken dat de uitvoering van de subsidieregelingen van het Programma Beheer (de Subsidieregeling Natuurbeheer, SN, en Subsidieregeling Agrarisch Natuurbeheer, SAN) onderdeel uitmaakt van de ILG-operatie, en daarom per 1 januari wordt overgedragen aan de provincies. De overdracht per 1 januari 2007 is op dit moment alleen 'beleidsarm' mogelijk, wat inhoudt dat de 12 provincies exact dezelfde subsidieregelingen vaststellen. De komende 2 jaar zullen de provincies gezamenlijk werken aan een vereenvoudiging en verbetering van de regeling, wat zal leiden tot een nieuwe regeling die op 1 januari 2009 in werking kan treden.

Het uitgangspunt van rijk en provincies is dat de beheerders, de gebruikers van de regeling, de eerste twee jaar niets merken van de overdracht. Voor hen is het van belang dat de regelingen SAN en SN al per 1 november 2006 in werking zijn, zodat de openstelling voor 2007 op de normale manier kan plaatsvinden. De openstelling van de subsidieregeling voor nieuwe aanvragen, of voor verlenging van bestaande aanvragen, vindt ieder jaar plaats in november. De beheerders en DR houden in hun planningsrekening met deze openstellingsperiode. Omdat er dit jaar voor het eerste een grote groep 6-jarige contracten afloopt is het belangrijk dat de provincies de regelingen in november open stellen. Daartoe dienen de beide regelingen al voor 1 november 2006 vastgesteld te worden als provinciale regelingen.

De overname van de regeling heeft geen gevolgen voor de provinciale middelen. Het gaat om een regeling waarvoor het rijk de financiële middelen overdraagt. Met het vaststellen van subsidieplafonds kunnen provincies voorkomen dat beschikbare financiële middelen overschreden worden.

Een ILG-Werkgroep, bestaande uit vertegenwoordigers van alle provincies, het ministerie van LNV, Dienst Landelijk Gebied (DLG) en Dienst Regelingen (DR) heeft de overdracht van deze regelingen het afgelopen half jaar voorbereid. De Werkgroep heeft vooral aandacht besteed aan de toereikendheid van de beschikbare middelen en de vraag of de regeling 'Europa-proof' is. De werkgroep is tot de conclusie gekomen dat aan de belangrijkste voorwaarden voldaan is om de regelingen over te nemen als provinciale regelingen. De feitelijke uitvoering van het Programma Beheer zal ook na 1 januari 2007 voor alle provincies gebeuren door de DR. De benodigde menskracht voor de uitvoering zal door LNV bij DR beschikbaar worden gesteld.

Wettelijke grondslag

Provinciewet, Wet Inrichting Landelijk Gebied (WILG), welke op 1 januari 2007 in werking treedt, en EU verordening inzake steun voor Plattelandsontwikkeling (ELFPO)

Beoogd effect

De subsidieregelingen van het Programma Beheer worden vanaf 1 januari 2007 uitgevoerd als provinciale regelingen. Beheerders kunnen vanaf 1 november 2006 nieuwe subsidieaanvragen doen voor deze regelingen. Hierdoor kunnen beheerders de kwaliteit van bestaande en nieuwe natuur behouden en ontwikkelen, waarmee invulling gegeven wordt aan de kwaliteitsdoelstellingen van de EHS.

Argumenten

Om de regie voor de ontwikkeling van het Landelijk Gebied goed en volledig te kunnen voeren is het van belang dat provincies, behalve over verwerving en inrichting, ook de verantwoordelijkheid hebben over de inzet van middelen voor het beheer van natuurgebieden. Het Programma Beheer vormt één van de belangrijkste instrumenten om te komen tot de realisering van de kwaliteit van de EHS. Het Programma Beheer vormt daarom zowel financieel als inhoudelijk een substantieel onderdeel van de overdracht van taken van rijk naar de provincies.

Eén van de doelen van het ILG is de ontschotting van de beschikbare budgetten. Met de overdracht van de subsidieregelingen van het Programma Beheer worden daartoe de mogelijkheden verder vergroot, waardoor de provincie nog meer flexibiliteit krijgt voor de inzet van budgetten.

Door de beide subsidieregelingen nu ongewijzigd over te nemen wordt ervaring opgedaan met de uitvoering van de beide regelingen, wat van belang is om de huidige regelingen voor 1 januari 2009 om te kunnen vormen tot een nieuwe provinciale regeling. Hiermee zal ook de sturing op kwaliteit verbeteren.

De overname van de subsidieregeling zelf heeft geen financiële consequenties voor de provincie. Het rijk stelt de benodigde financiële middelen beschikbaar. Door het vaststellen van subsidieplafonds kunnen provincies voorkomen dat het beschikbare budget overschreden wordt.

Kanttekeningen

Zie toelichting over financiën.

De overname van SAN en SN brengen voor de provincies nieuwe taken met zich mee, zoals de aansturing van DR en DLG, budgetbeheer, afstemming met IPO, LNV en beheerders, bestuurlijke rapportages, herziening en vereenvoudiging van de regeling en afhandeling van bezwaar en beroep, e.d.. Volgens de eindrapportage van de IPO werkgroep is per provincies 1 à 2 fte structureel en 1 fte tijdelijk (voor de aanpassing van de regelingen in 2006) nodig om de overdracht van het Programma Beheer goed te laten verlopen. Het gaat hier om een geheel nieuwe taak voor de provincie(s). Door inzet van 0,3 fte uit de bestaande formatie op de vereenvoudigingsslag in 2007 en 2008 is nog dekking van 1 fte nodig. Wij stellen u voor de provinciale kosten voor de resterende 1,0 fte (structureel €75.000/jaar) te dekken uit de Stelpost Nog toe te wijzen middelen in de begroting 2007.

Bij dit statenvoorstel is een aanvullende toelichting op de SN en de SAN toegevoegd (bijlage 1). Een artikelgewijze toelichting wordt door de ILG-werkgroep en LNV nog opgesteld. In overleg met de ILG-werkgroep moet nog worden gezien of deze toelichtingen in het provinciaal blad moeten worden opgenomen. Deze toelichtingen liggen bij de sector RLO ter inzage (H. van Arkel kamer G3-35, telefoon 3427). Op 26 september hebben wij de mandateringsregeling t.b.v. de uitvoering van het Programma Beheer door de Dienst Regelingen vastgesteld. Deze documenten ter kennisname bijgevoegd in de bijlagen 2 en 3 bij dit statenvoorstel.

Financiën

Het budget voor de regelingen van het Programma Beheer maken onderdeel uit van het totale ILG-budget. Van het rijksbod van 3,2 miljard euro is 872 miljoen euro voor de komende jaren beschikbaar. Volgens het eindrapport van de IPO Werkgroep zijn op basis van het rijksbod nationaal voldoende middelen beschikbaar om het bestaande beheer, en een groei van de oppervlakte beheer, te kunnen financieren. Van de 872 miljoen euro is 610 miljoen benodigd voor de voortzetting van lopende verplichtingen (inclusief het voortzetten van het huidige beheer) en 262 miljoen euro is beschikbaar aan vrije ruimte.

Volgens de IPO Werkgroep is er voor een volledig lineaire uitvoering van de taakstellingen van het Programma Beheer echter een tekort te verwachten tussen 145 miljoen en 200 miljoen. De praktijk leert echter dat met name de taakstellingen voor particulier natuurbeheer niet lineair gerealiseerd zullen worden. Landelijk is daarvoor een tempo van 5000 ha/jr noodzakelijk i.p.v. de huidige 1200 ha/jr. Daardoor is de verwachting dat er geen daadwerkelijk tekort zal optreden. Daarnaast geldt dat er 3 momenten zijn waarop de afspraken over de budgetten kunnen worden bijgesteld:

1. De evaluatie van de omslag van verwerving naar beheer in 2007 en de evaluatie van ecologisch effect van de regelingen
2. De vaststelling van de nieuwe provinciale regelingen vanaf 2009 (mede rekening houdend met 1) en het daarbij afgesproken nader bestuurlijk overleg met LNV t.a.v. de gevolgen voor prestaties en middelen
3. De midterm review in het kader van het ILG

De IPO Werkgroep heeft een voorstel gedaan voor de verdeling van de middelen over de provincies. Op basis van dit voorstel zal voor de provincie Utrecht de komende jaren jaarlijks gemiddeld 6,38 miljoen euro beschikbaar zijn voor het voortzetten van bestaande beheerscontracten en 2,73 miljoen euro voor het aangaan van nieuwe verplichtingen. Bij de drie bijstellingsmomenten kan de provinciale verdeling, indien nodig, worden bijgesteld.

In het bestuurlijk overleg met de minister is afgesproken dat hij garant staat voor het budget voor de volledige taakstelling, ook na de vereenvoudiging van de regeling na 2008. De uitvoeringskosten van DR in 2007 en 2008 komen geheel voor rekening van het ministerie.

Europa

Onder verantwoordelijkheid van het ministerie van LNV zijn nog enkele wijzigingen doorgevoerd die noodzakelijk zijn om de regeling te laten voldoen aan de Europese eisen voor cross compliance. Hierdoor kunnen de regelingen ‘Europa-proof’ worden overgenomen. De consequentie van deze wijziging is dat de huidige pakketten voor nestbescherming van weidevogels, vanwege de strijdigheid met de eisen voor cross compliance, door de minister uit de Subsidieregeling Agrarisch Natuurbeheer geschrapt zijn. Als gevolg van deze wijziging kunnen geen nieuwe pakketten voor nestbescherming afgesloten worden. Bestaande verplichtingen worden gewoon voortgezet. De minister neemt de verantwoordelijkheid voor deze wijziging op zich, en zal daarover richting de gebruikers communiceren. LNV en de provincies hebben op zich genomen om met beheerders te zoeken naar effectieve alternatieven die voor de EU wel acceptabel zijn.

Communicatie

De communicatie over de openstelling van de regeling vindt ieder jaar plaats door de Dienst Regelingen. Het ministerie zal richting de beheerders communiceren welke aanpassingen zij in de regeling heeft doorgevoerd, om te kunnen voldoen aan de Europese regels, in het bijzonder waar het gaat over het schrappen van de pakketten voor nestbescherming van weidevogels. De algemene communicatie over de overdracht loopt via het IPO.

Gedeputeerde staten,

voorzitter,   Mr B. Staal

secretaris,   Drs. H.H. Sietsma